

jával”) a muzsikára irányítani a figyelmet. Medveczky Ádám vezényletével remek kísé-
rőnek bizonyult (mint már annyiszor) a MÁV
Szimfonikus Zenekar, bár a ritkábban ját-
szott számokban érezhetően kevésbé szaba-
don muzsikáltak. A műsor egészében ki-
emelt szerepet kapott a fuvola; a mindvégig
megörökítésre méltó teljesítményt nyújtó
Párkai Krisztina a ráadásszámban is méltó
partnere volt az énekesnőnek. Általánosság-
ban elmondható, hogy egységes színvona-
lon valósították meg a szóló-állásokat a fafú-
vosok. Az ütősök mellett a rezeseknek is

elsősorban Gershwin örökzöldje adott hálás
játsszanivalót. És ezúttal is feltűnt, hogy a vo-
nóskaron belül valamennyi szóló tud érzé-
kenyen kísélni, így az I. hegedű-szóló is
(akár énekes szólistát, akár valamely dallam-
játzó másik hangszert kell). Bellini Normá-
jának nyitányában pizzicatóik hozzájárultak
az atmoszféra-teremtéshez. Medveczky irá-
nyítására jellemző, hogy kihozza mindenko-
ri együttesének tagjaiból a kifejező előadásra
törekvést. Nem kellett rajzolni a dallamvo-
nalakat, célratörő mozdulataival inkább a
plastikus formálást segítette. Az est máso-

dik részében érezhetően felszabadultabb
lett, ezzel összefüggésben még hatásosab-
ban tudott gondoskodni a szólista és a zene-
kar együtt-lélegzéséről. A közvetlenség
számlájára írható, hogy kicsit „elszámolta
magát” a Diótörő-nyitánynál; a tündér-tánc
mesejelleg érdekében olyan tempót vett,
amely (az addigi játék-teljesítmény után)
szinte megoldhatatlan helyzetbe hozta a fa-
fúvosokat, miközben a hegedűsök és brá-
csások önfeledten muzsikáltak.
Szép este volt.

Fittler Katalin

Lemezkritika

Erkel Ferenc: István király
(NAXOS 8.660345-46)

A „Szereti ön Erkel?” parafrázisra kérdésre
válaszolók túlnyomó többsége a Hunyadi
László és a Bánk bán ismeretében ad – két-
ségkívül igenlő - választ. Az operabarátok
– és az újdonságot, ritkaságot kedvelők –
számára a közelmúltban különböző fóru-
mok álltak rendelkezésre Erkel-zene ismer-
retük elmélyítésére. Közrejátszott ebben a
bicentenáriumi is, és az adósság-törlesztő,
nagy-lélegzetű szakmai vállalkozások
részleges megvalósulása. Ismeretlen terü-
letről lévén szó, elsődleges feladat (és még
sokáig az marad) az anyag-, élmény- és
információgyűjtés. Tehát, előadóknak mű-
vek ill. műrészletek (minél gyakoribb)
megszóltatása, a hallgatóságnak pedig az
ismerkedés, lehetőleg minél kevesebb pre-
konceptióval. Persze, nehéz elfogulatlan-
nak maradni, amikor az ismertető is – ért-
hetően – korteskedő hangvételűek, ki-ki a
maga igazát, elképzelése-felfogása joga-
sultságát bizonygatja. S mivel előre nem
tudni, hol-mikor milyen tárgyyszerű tudás-
anyaggal gazdagodunk, az érdeklődő nem
tehet mást, mint hogy tájékozódik, s jó
esetben csak valamely zenei produkció ismer-
tetében alkot véleményt. Mert jól érvel-
ni – egy dolog, s tényleg a kompozícióra
koncentráltan – az egy másik! Egy-egy
szép logikus okfejtés akár egyetlen hang
meghallgatása nélkül is képes meggyőzni
a tájékozatlant.

A Bánk bán esetében szinte közügyé lett
egy időre az opera, amikor az eredeti vagy
átdolgozott verzió mellett (illetve ellen)
kötelezte el magát a két verzió közönsége.
Talán nem kellene fekete-fehér, igen-nem
alapon dönteni, megsemmisítendő az egyi-
ket – érdemesebb lenne a szándékok, ten-
denciák végiggondolására szánni az időt, s
felfedezni mindegyikben az értékeket, ta-

nulságokat. Mindenesetre, az „eredeti vagy
átdolgozott” kérdésköre örvedetesen érde-
kennyé – vagy legalábbis aktívává – tette a
zenehallgatók egy részét. S a felkeltett ér-
deklődés birtokában remélhető, hogy az ki-
terjed nemzeti operánk megteremtőjének
más alkotásaira is.

Erkel operatermesének méltánytalan sors
jutott, kiváltképp hatyúdalának, amelynek
félreismeréséhez maga a muzikológusgárda
is hozzájárult, amikor auditív kontroll híján,
kottakép alapján nivellálóan értékelte az
István királyt, s a tetszetős „Erkel-műhely”
terminológiával az opera önálló alkotás-
rangját is megkérdőjelezte.

Mindmáig nincs könnyű helyzetben, aki
nyomon akarja követni, vagy akár csak
„képben akar lenni” a művet illetően. Rész-
információk dzsungelében kell tájékozód-
nia, ami időt és energiát igénylő vállalkozás.
Értelmesebb, és főként élményszerűbb
időtöltést kínál az István király új felvétele,
amely nemcsak ígéri, de realizálja is az
autentikus (konkrétan: az 1885. március
14-i ősbemutatón felcsendülő) verziót.

A NAXOS cég Opera Classics sorozatában
két koronon jelent meg az István király,
(néhány személyi változással) annak az elő-
adóegyüttesnek a tolmácsolásában, amely-
nek a korszakos jelentőségű 2010. július 10-i,
komáromi színrevitel köszönhető (e pro-
dukciót másodszor 2012. augusztus 25-én
koncertszerű verzióban volt módjuk előad-
ni, a gazdagréti Szent Angyalok plébánia-
templomban).

A nagylétszámú kórus, mely több énekka-
runk lelkes énekeseiből alakult (s ebből az
alkalomból az István Király Operakórus ne-
vet vette fel), Somogyváry Ákos karigazgató
irányításával túlnőtt az alkalmi együttes
rangján-színvonalán. Méltó partnere lett a
MÁV Szimfonikus Zenekarnak és a 14 szó-
listának, akik Csányi Valéria irányításával
ihletett-szép előadásról gondoskodtak.

A hangfelvétel meghökkentő adata: két nap
alatt készült 2012 augusztusában! A hallgat-
nivaló terjedelmét tekintve, szinte „live”-
felvételnek minősülhet, amelyhez néhány
korrekció készítésére is volt lehetőség. En-
nek az információnak a birtokában, s nem
tudva erről, egyaránt dicséretes a produk-
ció. Része van ebben a felvétel készítőinek,
Bojti Jánosnak és Győri Jánosnak, akik a
rendelkezésre álló elképesztően szűkös fel-
vételi idő ellenére, igényes akusztikai
környezetről tudtak gondoskodni.

Tudjuk, a technika csodákra képes – de ér-
tékes alapanyag nélkül aligha! A NAXOS-
felvétel kizárólag angol nyelvű ismertetőt
tartalmaz, a szöveggönyv viszont hozzáfér-
hető a cég honlapján. Első alkalommal – kí-
sérletképp – mindenfajta előzetes felkészülés
nélkül hallgattam, s a produkciót dicséri,
hogy úgy is követhetőnek bizonyult. Érthe-
tő a szöveg túlnyomó része, s ami legalább
olyan fontos: korántsem csak a hangzó-ér-
tést illetően! A kórus éneke érzelmileg-
indulatilag differenciált, bizonytalanság-
mentesen közrejátszik ebben a korábbi színpadi megjelenítés
emléke is. Gyönyörködtető szólista-produk-
ciókat is hallunk (néhány név a szereposz-
tásból: István király – Gurbán János, Imre
herceg – Nyári Zoltán, Crescimira – Ba-
zsinka Zsuzsanna, Sebős – Daróczi Tamás).
Jól érvényesülnek a partitúra választékos-
szép zenei színei, tónusai a vokális részek
kíséretében, és igényes zenekari produkció-
kat hallunk a közzenékben, István vízióiban.
Hosszú az opera? Mondhatni, igen – de ha-
sonlóképp elhihető az ellenkező válasz is,
mert az igényes előadás úgy leköti a hallga-
tót, hogy megfelelnek az idő múlásáról.
Szép, élménytadó előadás, képes megsze-
rettetni az operát. Alig több felvételi idővel
(kevesebbel, mint amennyi általában ope-
rafelvételeknek jut) ütőképes, mondhatni,
kifogástalan produkció jöhetett volna létre.

Fittler Katalin